

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tat-28 ta' April, 2008

Citazzjoni Numru. 237/2006

Kawża Nru: 22

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fid-19 ta' Lulju, 2006 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett u bil-ġurament ikkonferma:

1. Illi l-kontendenti żżewġu fit-2 ta' Diċembru, 2000, minn liema żwieġ twieled il-minuri C fil-25 ta' Awissu, 2005.

2. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ inkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-parti l-oħra li tista' mix-xorta tagħha tfixkel serjament il-ħajja miżżewġa.

3. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha mpossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

4. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew iktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa.

5. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ inkiseb billi l-kunsens intrabat ma' kundizzjoni li tirreferi għall-futur.

6. Illi l-kunsens tal-partijiet, għalkemm ma kinux interdetti jew morda b'moħħhom, ma kellhomx fiż-żmien li sar iż-żwieġ, ukoll minħabba raġuni temporanja, setgħat intelletwali jew ta' rieda biżżejjed biex jinholoq kunsens għaž-żwieġ.

7. Illi għalhekk l-imsemmi żwieġ huwa null skond it-termini ta' l-Artiklu 19(1)(c) u/jew 19(1)(d) u/jew 19(1)(f) u/jew 19(1)(g) u/jew 19(1)(h).

Għaldaqstant, l-esponenti titlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti sabiex prevja kull dikjarazzjoni li hija meħtieġa skond il-liġi:-

1. tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ ikkuntrattat bejn l-esponenti u l-intimata huwa null u bla effett.

Rat il-lista tax-xhieda.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenuta, ipprezentata fit-8 ta' Ġunju, 2007, li permezz tagħha esponiet bir-rispett:

1. Illi l-ebda waħda mir-raġunijiet li qiegħed jadduċi l-attur bħala bażi għad-dikjarazzjoni tan-nullita' taż-żwieġ bejn il-partijiet ma tirriżulta fil-konfront ta' l-eċċipjenti.

2. B'riserva ta' eċċezzjonijiet ulterjuri li jkunu ammissibbli skond il-liġi.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits ta' ommissis;

Rat l-affidavit tal-konvenuta u semgħatha in kontro-eżami.

Rat il-verbal tas-seduta ta' l-14 ta' Marzu, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qiegħed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fis-sena 1997 a bażi ta' l-Artiklu 19 (1) (c), (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta inizjalment ikkontestat u kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kapriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta*

ċara u mingħajr dubju." (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attur jirrigwardaw:

19 (1) (c) – illi l-kunsens tiegħu nkiseb bil-qerq dwar il-kwalitajiet tal-parti l-oħra;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'eskluzjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Mill-provi mressqa jidher li l-partijiet ma kinux idejali għal xulxin, anzi kienu riċetta biex iż-żwieġ ifalli. Filwaqt li l-konvenuta hija mara deċiża u ta' determinazzjoni, l-attur jidher li huwa bniedem li jħalli l-affarijiet jiġru u jekk jista' jkun ma jintervjeni xejn. Fil-fatt dan ammettietu l-konvenuta meta ġiet kontro-eżaminata u ħareġ ċar anke għall-Qorti. Waqt is-seduta infatti l-konvenuta stess ammettiet li ż-żwieġ kellu jiġi dikjarat null *nonostante* dak li eċċepiet inizjalment.

Naturalment dwar x'għara wara ż-żwieġ, dan hu mmaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, u dan għandu jiġi valutat fl-isfond tas-sentenzi li ser jiġu. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

"Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha mpossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskcludiet iż-żwieġ innifsu jew eskcludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċità intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali."

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi "B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċità ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ." F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard

Kopja Informali ta' Sentenza

(18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; *“Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċità psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jigifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħnew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.”*

Fil-każ odjern il-Qorti ssib li anke f'dawn il-parametri t-talba għall-annullament hija ġustifikata għaliex kien jeżisti difett serju ta' diskrezzjoni da parti ta' l-attur u jidher ċar għall-Qorti li għandha raġun il-konvenuta meta tgħid li ż-żwieġ huwa annullabbli għal raġunijiet imputabbli lill-attur.

Għal dawn il-motivi l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ ċelebrat bejn il-partijiet fit-2 ta' Diċembru, 2000. L-ispejjeż ikunu a kariku ta' l-attur.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----